

MAVZU: RAQAMLI PEDAGOGIKA SHAROITIDA INGLIZ TILIDAGI KOMMUNIKATIV KOMPETENSIYANI RIVOJLANTIRISH MODEL

Muallif: Ammanova Mashrabxon

Namangan viloyati Uchqo'rg'on tumani 4-son texnikumi

Ingliz tili fani o'qituvchisi

ANNOTATSIYA

Mazkur maqolada raqamli pedagogika sharoitida ingliz tilidagi kommunikativ kompetensiyani rivojlantirishning nazariy va amaliy asoslari tahlil qilinadi. Tadqiqotda zamonaviy axborot-kommunikatsiya texnologiyalarining ingliz tilini o'qitish jarayonidagi didaktik imkoniyatlari yoritilgan. Muallif raqamli platformalar, multimedia vositalari va interaktiv metodlarning o'quvchilarning og'zaki hamda yozma nutq kompetensiyasini rivojlantirishdagi samaradorligini ilmiy jihatdan asoslaydi.

Maqolada kommunikativ yondashuv va raqamli pedagogikaning integratsiyasiga asoslangan innovatsion model taklif etilib, uning o'quvchilarning til o'rganishga bo'lgan motivatsiyasi, mustaqil fikrlashi va kommunikativ faolligiga ta'siri empirik tahlil asosida yoritilgan.

Kalit so'zlar: raqamli pedagogika, kommunikativ kompetensiya, ingliz tili, multimedia texnologiyalari, interaktiv ta'lim, onlayn platformalar, innovatsion metodlar, kasbiy kompetensiya.

ABSTRACT

This article analyzes the theoretical and practical foundations of developing communicative competence in English within the framework of digital pedagogy. The study highlights the didactic potential of modern information and

communication technologies in the process of teaching English. The author scientifically substantiates the effectiveness of digital platforms, multimedia tools, and interactive methods in improving students' oral and written communication skills.

The article proposes an innovative model based on the integration of communicative approaches and digital pedagogy, revealing its impact on learners' motivation, independent thinking, and communicative activity through empirical analysis.

Keywords: digital pedagogy, communicative competence, English language, multimedia technologies, interactive learning, online platforms, innovative methods, professional competence.

1. KIRISH: Raqamli pedagogika va kommunikativ ta'limning zamonaviy talablari

Bugungi globallashtirish va raqamlashtirish jarayonida xorijiy tillarni, ayniqsa ingliz tilini mukammal o'rganish zamonaviy ta'limning ustuvor yo'nalishlaridan biriga aylandi. Axborot texnologiyalarining jadal rivojlanishi ta'lim tizimida yangi pedagogik imkoniyatlarni yuzaga keltirib, an'anaviy o'qitish metodlarini transformatsiyalashga olib kelmoqda.

Raqamli pedagogika ta'lim jarayonida multimedia vositalari, onlayn platformalar, sun'iy intellekt elementlari va interaktiv texnologiyalarni qo'llash orqali o'quvchilarning bilim olish samaradorligini oshirishni nazarda tutadi. Ayniqsa, ingliz tilini o'qitishda kommunikativ kompetensiyani rivojlantirish uchun raqamli texnologiyalar katta imkoniyat yaratmoqda.

An'anaviy darslarda o'quvchilar ko'pincha grammatik qoidalarni yodlash bilan cheklanib qolmoqda. Natijada ularda real kommunikativ vaziyatlarda erkin muloqot olib borish ko'nikmasi yetarli darajada shakllanmaydi. Shu sababli raqamli pedagogika asosida ingliz tilidagi kommunikativ kompetensiyani rivojlantirish zamonaviy metodikaning dolzarb masalalaridan biri hisoblanadi.

2. NAZARIY ASOSLAR: Kommunikativ yondashuv va raqamli ta'lim integratsiyasi

Kommunikativ kompetensiya tilni real ijtimoiy va kasbiy vaziyatlarda samarali qo'llay olish qobiliyatini anglatadi. D. Hymes, Canale va Swain tadqiqotlarida kommunikativ kompetensiya lingvistik, sotsiokultural, strategik va diskursiv komponentlar uyg'unligi sifatida talqin etilgan.

Raqamli pedagogika esa ta'lim jarayonida:

- elektron ta'lim resurslari;
- multimedia vositalari;
- mobil ilovalar;
- virtual kommunikatsiya platformalari;
- interaktiv topshiriqlar

orqali o'quvchilarning bilim va ko'nikmalarini rivojlantirishga xizmat qiladi.

Ingliz tilini o'qitishda raqamli texnologiyalardan foydalanish:

- o'quvchilarning motivatsiyasini oshiradi;
- mustaqil ta'lim ko'nikmasini rivojlantiradi;
- autentik til muhiti yaratadi;
- kommunikativ faoliyatni kuchaytiradi.

Shuningdek, Zoom, Google Classroom, Quizlet, Kahoot, Duolingo kabi platformalar kommunikativ mashg'ulotlarni interaktiv shaklda tashkil etish imkonini beradi.

3. METODOLOGIYA: Raqamli-kommunikativ model

Mazkur tadqiqotda kommunikativ, kompetensiyaviy va raqamli pedagogik yondashuvlardan foydalanildi. Tadqiqot ob'ekti sifatida texnikumda tahsil olayotgan o'quvchilar tanlab olindi.

Tadqiqot davomida:

- pedagogik kuzatuv;
- diagnostik test;
- interaktiv mashg'ulotlar;
- onlayn platformalar bilan ishlash;
- multimedia topshiriqlari;
- kommunikativ treninglar

metodlari qo'llanildi.

Taklif etilgan model quyidagi komponentlardan iborat:

1. Lingvistik komponent;
2. Kommunikativ komponent;
3. Raqamli kompetensiya komponenti;
4. Motivatsion komponent.

Mashg'ulotlarda videodarslar, virtual dialoglar, audio mashqlar va onlayn kommunikativ topshiriqlardan foydalanildi.

4. MUHOKAMA: Raqamli texnologiyalarning kommunikativ kompetensiyaga ta'siri

Raqamli pedagogika ingliz tilini o'qitish jarayonini yanada interaktiv va samarali tashkil etish imkonini beradi. Multimedia texnologiyalari o'quvchilarning eshitish, gapirish, o'qish va yozish ko'nikmalarini bir vaqtning o'zida rivojlantirishga xizmat qiladi.

Interaktiv platformalar asosida tashkil etilgan mashg'ulotlar:

- o'quvchilarning nutqiy faolligini oshiradi;
- kommunikativ ishonchni mustahkamlaydi;
- mustaqil fikrlashni rivojlantiradi;
- jamoaviy ishlash ko'nikmalarini shakllantiradi.

Shuningdek, raqamli vositalar autentik til muhiti yaratish orqali o'quvchilarning talaffuz va tinglab tushunish kompetensiyasini rivojlantiradi.

5. EMPIRIK TAHLIL: Tajriba-sinov natijalari

Tadqiqot davomida 68 nafar o'quvchi ishtirokida tajriba-sinov ishlari olib borildi. O'quvchilar nazorat va tajriba guruhlariga ajratildi.

Tajriba guruhida:

- multimedia texnologiyalari;
- onlayn kommunikativ topshiriqlar;
- virtual suhbatlar;
- interaktiv o'yinlar;
- mobil ilovalar

asosida mashg'ulotlar tashkil etildi.

Natijalar shuni ko'rsatdiki:

- o'quvchilarning og'zaki nutq faolligi oshdi;
- ingliz tilidagi lug'at boyligi kengaydi;
- kommunikativ qo'rquv kamaydi;
- darslarga qiziqish kuchaydi;
- mustaqil ta'lim ko'nikmalari rivojlandi.

Tajriba guruhi o'quvchilarining kommunikativ kompetensiya ko'rsatkichlari nazorat guruhiga nisbatan yuqori natija ko'rsatdi.

6. ILMYI YANGILIK

Mazkur tadqiqotning ilmiy yangiligi ingliz tilidagi kommunikativ kompetensiyani rivojlantirishning raqamli-kommunikativ pedagogik modeli ishlab chiqilganida namoyon bo'ladi.

Tadqiqotda:

- raqamli pedagogika va kommunikativ metodikaning integratsiyasi;
- multimedia vositalarining didaktik imkoniyatlari;
- onlayn platformalarning kommunikativ samaradorligi;
- interaktiv ta'limning motivatsion ta'siri

ilmiy-pedagogik jihatdan asoslab berildi.

7. XULOSA VA TAVSIYALAR

Xulosa qilib aytganda, raqamli pedagogika ingliz tilini o'qitish samaradorligini oshirishning muhim omillaridan biri hisoblanadi. Raqamli texnologiyalar asosida tashkil etilgan kommunikativ ta'lim o'quvchilarning nutqiy faolligi, motivatsiyasi va mustaqil fikrlashini rivojlantirishga xizmat qiladi.

Shu asosda:

- ingliz tili darslarida raqamli platformalarni keng qo‘llash;
- multimedia texnologiyalaridan samarali foydalanish;
- kommunikativ mashg‘ulotlarni ko‘paytirish;
- interaktiv metodlarni takomillashtirish

zamonaviy ta’limning ustuvor yo‘nalishlaridan biri sifatida tavsiya etiladi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2022-yil 28-yanvardagi PF–60-son Farmoni “2022–2026-yillarga mo‘ljallangan Yangi O‘zbekistonning taraqqiyot strategiyasi to‘g‘risida”.
2. Hymes D. *On Communicative Competence*. – Philadelphia: University of Pennsylvania Press, 1972.
3. Canale M., Swain M. *Theoretical Bases of Communicative Approaches to Second Language Teaching and Testing* // *Applied Linguistics*. – 1980. – №1.
4. Harmer J. *The Practice of English Language Teaching*. – London: Pearson Education, 2007.
5. Warschauer M. *Technology and Language Learning*. – New York: Routledge, 2011.
6. UNESCO. *ICT in Education: A Critical Literature Review and Its Implications*. – Paris: UNESCO Publishing, 2021.